

EBA/GL/2026/02

13. veljače 2026.

Smjernice

o proporcionalnim metodama diversifikacije izloženosti prema stanovništvu u skladu s člankom 123. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013

1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade sa smjernicama.
2. U smjernicama se iznosi EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. točkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući u slučajevima kada su smjernice prvenstveno upućene institucijama.

Zahtjevi izvješćivanja

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama ili, u suprotnome, navesti razloge za neusklađenost do 19.05.2026. U slučaju izostanka takve obavijesti unutar tog roka, EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na internetskim stranicama EBA-e s naznakom „EBA/GL/2026/02”. Obavijesti bi trebale dostaviti osobe s odgovarajućim ovlastima za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti isto tako mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će se objaviti na internetskim stranicama EBA-e u skladu s člankom 16. stavkom 3.

2. Predmet, područje primjene i definicije

Predmet

5. U skladu s člankom 123. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2024/1623 (CRR), ovim se smjernicama utvrđuju proporcionalne metode

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.). ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj>

diversifikacije prema kojima se izloženost treba smatrati jednom od značajnog broja sličnih izloženosti kako je utvrđeno u članku 123. stavku 1. točki (c) Uredbe (EU) br. 575/2013.

Područje primjene

6. Nadležna tijela trebala bi primjenjivati ove smjernice u skladu s područjem primjene članka 123. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Adresati

7. Ove su smjernice upućene nadležnim tijelima kako su definirana člankom 4. točkom 2. podtočkom i. Uredbe (EU) br. 1093/2010 i financijskim institucijama kako su definirane člankom 4. točkom 1. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Definicije

8. Ako nije drukčije naznačeno, pojmovi upotrijebljeni i utvrđeni u Uredbi (EU) br. 575/2013 imaju isto značenje i u ovim smjernicama. Osim toga, primjenjuju se sljedeće definicije:

Prihvatljiva izloženost prema stanovništvu	<i>Svaka izloženost koja ispunjava zahtjeve iz članka 123. stavka 1. točaka (a), (b) i (d) Uredbe (EU) br. 575/2013.</i>
Sekuritizirana izloženost	<i>Svaka izloženost koja je predmet sekuritizacije, za koju se izloženostima koje proizlaze iz te sekuritizacijske pozicije dodjeljuju ponderi rizika u skladu s poglavljem 5. glave II. dijela trećeg Uredbe (EU) br. 575/2013.</i>
Nesekuritizirana izloženost	<i>Svaka izloženost kojoj je dodijeljen ponder rizika u skladu s poglavljem 2. glave II. dijela trećeg Uredbe (EU) br. 575/2013. Radi jasnoće to uključuje izloženosti koje čine dio sekuritiziranog portfelja ako nije ostvaren prijenos značajnog rizika.</i>

3. Provedba

Datum početka primjene

9. Ove se smjernice primjenjuju od 19.05.2026.

4. Proporcionalne metode diversifikacije izloženosti prema stanovništvu

10. Za potrebe članka 123. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) br. 575/2013, trebalo bi smatrati da izloženost predstavlja jednu od značajnog broja izloženosti sa sličnim karakteristikama, tako da su rizici povezani s takvom izloženosti znatno smanjeni kada ona pripada dostatno diversificiranom portfelju u skladu s točkom 11.
11. Portfelj bi trebalo smatrati dostatno diversificiranim ako omjer zbroja vrijednosti izloženosti velikih prihvatljivih izloženosti prema stanovništvu, kako su definirane u točki 12., i zbroja vrijednosti izloženosti svih prihvatljivih izloženosti institucije prema stanovništvu ne premašuje 10 %.
12. Prihvatljiva izloženost prema stanovništvu trebala bi se smatrati velikom prihvatljivom izloženošću prema stanovništvu ako omjer vrijednosti te izloženosti u odnosu na zbroj vrijednosti izloženosti svih prihvatljivih izloženosti institucije prema stanovništvu premašuje prag od 0,2 %. Za potrebe utvrđivanja velikih prihvatljivih izloženosti prema stanovništvu institucija bi trebala smatrati prihvatljive izloženosti prema stanovništvu koje proizlaze iz izloženosti prema jednoj osobi ili jednoj grupi povezanih osoba, ako je primjenjivo, kao jedinstvenu izloženost prema stanovništvu zbrajanjem vrijednosti tih izloženosti.
13. Institucija bi trebala prvo procijeniti ispunjava li portfelj koji se sastoji od svih prihvatljivih izloženosti institucije prema stanovništvu uvjet utvrđen u točki 11.
14. Kada portfelj koji se sastoji od svih prihvatljivih izloženosti institucije prema stanovništvu ne ispunjava uvjet iz točke 11., institucija iz njega može isključiti jednu ili više velikih prihvatljivih izloženosti prema stanovništvu kako su definirane u točki 12.
15. Portfelj koji je rezultat isključenja izloženosti provedenog u skladu s točkom 14. trebalo bi smatrati dostatno diversificiranim ako ispunjava uvjet iz točke 11.
16. Izloženosti isključene u skladu s točkom 14. ne bi trebalo smatrati da predstavljaju jednu od značajnog broja izloženosti sa sličnim karakteristikama, u smislu članka 123. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) br. 575/2013.
17. U slučaju portfelja koji obuhvaća sekuritizirane izloženosti, procjenu usklađenosti s uvjetom diversifikacije iz točke 11. trebalo bi provesti s obzirom na izloženosti prema stanovništvu koje su predmet sekuritizacije kao da te odnosne izloženosti nisu sekuritizirane, u skladu s člankom 255. stavkom 6. Uredbe (EU) br. 575/2013. Stoga se omjeri iz točaka 11. i 12. ne bi

trebali izračunavati za cijeli portfelj prihvatljivih izloženosti institucije prema stanovništvu, već bi se trebali izračunavati zasebno za tri potportfelja. Preciznije:

- a) Za potportfelj koji se sastoji od nesekuritiziranih izloženosti, u brojnik i nazivnik trebali bi uključivati samo nesekuritizirane izloženosti.
- b) Za potportfelj koji se sastoji od sekuritiziranih izloženosti kod kojih institucija djeluje kao inicijator, u brojnik i nazivnik trebalo bi uključivati i te sekuritizirane izloženosti i sve nesekuritizirane izloženosti.
- c) Za potportfelj koji se sastoji od sekuritiziranih izloženosti kod kojih institucija djeluje kao ulagatelj, u brojnik i nazivnik trebalo bi uključivati samo odnosne sekuritizirane izloženosti.

18. Ne dovodeći u pitanje točku 17., kad je riječ o sekuritiziranim izloženostima kod kojih institucije djeluju kao ulagatelji, institucije mogu alternativno primijeniti sljedeću smjernicu: prethodno opisana procjena diversifikacije trebala bi se smatrati automatski ispunjenom u slučaju kada institucija ima poziciju ulagatelja u sekuritizaciji, pod uvjetom da se potonja sastoji od odnosnih izloženosti za koje se, u skladu sa zahtjevima u pogledu dubinske analize i transparentnosti utvrđenima u člancima 5. i 7. Uredbe (EU) 2017/2402, ne zahtijeva dostavljanje informacija o dužniku i o vrijednosti odnosnih izloženosti tih sekuritizacijskih pozicija putem obrazaca iz članka 7. te Uredbe. To odstupanje trebalo bi primjenjivati samo u slučajevima u kojima obrascima propisanim člankom 7. stavkom 4. Uredbe (EU) 2017/2402 nisu predviđene informacije o dužniku i veličini dužnika.